

KÖNYVTÁRI HÍRADÓ

XXVI. ÉVF.
1982. JÚNIUS

- A TARTALOMBÓL
- A 7-es főkönyvtár megnyitása
 - Reich Károly kiállítása
 - Közművelődési könyvtárak Franciaországban

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR DOLGOZÓINAK TÁJÉKOZTATÓJA

<p>Szerkesztő bizottság:</p> <p>Hegedűs Zsuzsanna, Lukács Jánosné, Mátrai Mátyás <i>főszerkesztő</i>, Mezey László Miklós <i>szerkesztő</i>, Mikó Zoltán, Pataki Ferenc, Rostás Jenőné, Székely Ervinné, Vida Emília</p> <p>Felelős kiadó: Kiss Jenő főigazgató</p>		<p>Megjelenik havonta</p> <p>Ára: 2,- Ft Előfizetési díj egy évre: 24,- Ft</p> <p>Készült a FSZEK sokszorosítójában</p> <p>Táskaszám: 82/372</p> <p>Eng. szám: III/UHB/30/1981 ISSN 0139-1917</p>
---	--	---

25 ÉVES A KÖNYVTÁRI HÍRADÓ

Negyedszázados multat tudhat maga mögött a Könyvtári Híradó. Minden külön méltató megemlékezés helyett álljon itt az első szám első oldala, amelynek beköszöntő írása - némi vonatkozásban - ma is megállja a helyét. Tisztelettel emlékezünk ifj. Krúdy Gyulára, a lap első szerkesztőjére és Varsói Istvánra - akiknek köszönhetjük, hogy elértük ezt az évfordulót.

KÖNYVTÁRI HÍRADÓ

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR KÖZLÖNYE

I. évfolyam 1. sz. MEGJELENIK HAVONTA 1957. június

A KÖNYVTÁRI HÍRADÓ megindulása alkalmával szeretettel köszöntjük a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár valamennyi dolgozóját. Ez a kis házi híradó amelynek ma első példányát szük kézbe, hasznos segítségként jelenthet a kerületi könyvtárosok és a központi dolgozók munkájának megjavításában s a közös és a különleges kérdések ismertetésével közelebb hozza egymáshoz a két könyvtári ágazatot. Sok régi gond áll mögöttünk, előttünk számtalan feladat vár megoldásra. Olvasólétszámunkat, könyvforgalmunkat tekintve, könyvtárunk a legnagyobb magyar könyvtár. Sokrétű, bonyolult munkánk mindannyiunk legjobb tudását követeli. Az első lépések már megtörténtek a régi elítéltek leküzdésére és egy valóban kollektív munkastilus kialakítására. Fővárosunk lekösségének a lehető legteljesebb ellátása, kulturális nevelőmunkánk csak közös erőfeszítéssel képzelhető el.

VARSÓI LÁTOGATÁS

A könyvtár szakszervezeti bizottsága - hasonlóan az elmúlt esztendő csehszlovákiai utjához - idén Lengyelországba rendez tanulmányi kirándulást. Az utazást csere alapon szervezzük meg a Varsói Városi Könyvtárral.

A mi csoportunk július második felében utazna Lengyelországba, míg a lengyelek augusztus második felében jönének hozzánk.

Az ut időtartama: 14 nap. Ugy tervezük, hogy megtekintjük Varsó, Lodz és Krakko nevezetességeit és könyvtárait, esetleg egy-két napot töltenénk a lengyel Tátrában is.

A könyvtár csoportja 25-30 könyvtárosból állana, családtagokat csak akkor vinnénk, ha ez a létszám másképpen nem kerekedik ki.

A részvétel díja 1.600 forint. Ebben az összegben benne van a vízum-költsége, az utilköltség, kb. 80 zloty költőpénz és természetesen szállás és ellátás. Mődot találtunk arra, hogy a részvételi díjat nyolc egyenlő részletben lehet a fizetėskor befizetni, juniustól szeptemberig 200-200 forintot.

Kérjük azokat, akik az utazáson részt kívánnak venni, szándékukat a Központ titkárságán, Fenyvesiné/ jelentsék.

Lapunk sem egyéni szerkesztői munka eredménye. Valamennyiünk munkájából született. A jövőben méginkább számítunk minden dolgozótársunk segítségére, hogy valóban közérdekű és munkánkat segítő ujságot tudjunk havonta közbeadni. Táradtságos gonddal készült első számunkat féltő szeretettel indítjuk "világgá". Fogadják szeretettel.

MEGNYÍLT A DAGÁLY UTCAI FŐKÖNYVTÁR

PETRÁNYI JÓZSEFNÉ, A XIII. KERÜLETI TANÁCS ELNÖKHELYETTESÉNEK BESZÉDE

Tisztelettel és szeretettel köszöntöm a kedves vendégeket. Nagy öröm számomra, és azt hiszem Angyalföld valamennyi lakójának ez a mai nap, hogy az Ünnepi Könyvhét megnyitása alkalmából a kerület első, önálló épületben elhelyezett könyvtárát átadjuk az olvasóknak.

Az ötödik ötéves tervben Angyalföld rendkívül nagy fejlődésen ment keresztül, jelentősen megváltozott a kerület arculata, két új lakóteleppel, illetve már egy harmadikkal is gazdagodott, s ezekhez kapcsolódva új oktatási intézmények is megnyitáltak.

Sajnos az elmúlt harminchat év alatt mindeddig nem volt arra lehetőség, hogy a jelenlegihez hasonló könyvtárat avassunk, és a kerület lakóinak így módon is lehetőséget biztosítsunk arra, hogy ismereteiket bővítsék. Az ötödik ötéves terv során a kerületi Tanács vezetése, valamint a Fővárosi Tanács és az Országos Közművelődési Tanács együttesen tette lehetővé, hogy itt a Dagály utcában ez a könyvtár megépüljön.

Engedjék meg, hogy néhány adatot is mondjak a könyvtárról. 1000 m² az alapterülete, tervezője Gerő Zoltán építész. Kivitelezésére, berendezésére 24 milliót fordítottak, ehhez a Fővárosi Tanács és az Országos Közművelődési Tanács is jelentősen hozzájárult. Fővállalkozója a kerületben működő Fém munkás Vállalat, és kivitelezője a 2. sz. Építőipari Vállalat volt. Ahogyan itt az elvtársak körülnéztek, már az emeletre feljőve láthatták, hogy a könyvtár épületében gyermek és felnőtt könyvtár, zenemű és hangtár, folyóirat lapozgató kapott helyet. 60.000 kötet áll az olvasók rendelkezésére, ezen kívül egy olyan előadóterem, amely kiállítások megrendezésére is alkalmas. A mai kiállítás, Petrás Anna népi iparművész kiállítása nyitánya egy sorozatnak, amelyet a könyvtár vezetése szeretne az elkövetkező időkben folytatni.

Kivitelezésében és tartalmában is nagyon szép pannó díszíti a lépcsőházat, Péli

Tamás munkája.

A könyvtár azon kívül, hogy Angyalföld lakóinak ellátását biztosítja, a fővárosi ellátásban is jelentős részt vállal. Az elmúlt években a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár több kerületben hozott létre ún. szakrészleget. A már meglevő képzőművészeti, műszaki, természettudományi, biológiai, zenei, nyelvi és irodalmi mellett, itt földrajzi és néprajzi szakrészleget alakítottak ki.

A könyvtár vezetése tervezi, hogy a kerület iskoláival, közművelődési intézményeivel együttműködve szoros kapcsolatot alakít ki Angyalföld tanulóifjúságának és munkásfiataljainak művelődése érdekében. Mintegy 20 ezer fiatal él és tanul a kerületben, és ezen kívül a fiatal dolgozók száma is jelentős arányt képvisel. Szeretnénk, ha a könyvtár kollektívája a velük való tördést fontos feladatának tekintené, bekapcsolódna például a különböző rendezvények megszervezésébe, helyet biztosítana tanórák és szakköri foglalkozások megtartásához.

Kérjük, hogy támogassák a kerületben folyó helytörténeti munkát is, vállalja el a gyűjtemény megőrzését és továbbfejlesztését, továbbá biztosítsák, hogy ezt minél többen megismerjék.

Végezetül megköszönöm mindazoknak a tevékenységét, akik a könyvtár létrehozásában részt vállaltak, külön köszönöm, a munkatársaknak azt, hogy a könyvtárat ilyen szépen berendezték. Tudom, hogy sokat fáradtak azért, hogy a mai megnyitásra sor kerülhessen. Kivánok nagyon eredményes, jó munkát, s ezzel a könyvtárat rendeltetésének, s a könyvtár vezetőjének, Csépi Attilának átadom.

Elhangzott: 1982. május 28-án

KODÁLY-DOKUMENTUMOK

Kodály Zoltán születésének századik évfordulóját ünnepeljük idén. A FSZEK a nevezetes évforduló alkalmából adta ki a Dokumentumok-sorozat újabb darabját, amely 22 kiállítási tablón 106 kép segítségével vezet végig a látogatót a Kodályi életút és életmű állomásain. Ez a meglehetősen gazdag anyag az "illetékesek" odaadó támogatásának köszönhető, a köszönet a kiadvány impresszumában olvasható.

A tablók az időrend és a tematika vezérfonalát követve mutatják be az életpálya sokarcúságát. Kunwald Cézár litográfiája után következnek a gyermek- és ifjúkor, a diákévek, a többi tabló bemutatja életének fontosabb eseményeit, mestereit, barátait, eszme és harcostársait, műveinek tolmácsolóit, segítőit, tanítványait. A fényképek nyomon követik a művész, a tudós, a kutató, a gyűjtő, a pedagógus, a "diplomata" és a "menedzser" Kodály tevékenységét is.

Kodály hirdette meg a jelszót: "Legyen a zene mindenkié". Én úgy érzem, hogy a zenei népszerűvelés és tanárképzés terén kifejtett munkássága, "menedzseri" tevékenysége bővebb teret is kaphatott volna a dokumentumok között.

A kiadvány külleme a már megszokott magas színvonalat képviseli. Jó a színharmonia és élvezhető a reprodukciók, ez pedig nem kis teljesítmény.

Gerbner Mihály

KÖNYVHETI KIÁLLÍTÁS REICH KÁROLY ALKOTÁSAIBÓL

Az ÜNNEPI KÖNYVHÉT alkalmat adott arra, hogy - megfelelő előkészítéssel - kiállítást rendezve bemutassunk egy olyan alkotóművészt, aki évtizedek óta elkötelezettje a gyermekirodalomnak, a gyermekeknek.

Az idén - folytatva a tavaly megkezdett sorozatot - Reich Károly grafikus válogatott munkáiból rendeztem kiállítást a XIII. kerületi Berzeviczy Gizella Általános Iskolában, május 28-junius 4. között. A megnyitóra 360-an jöttek el. A műsorban elhangzott versek, Chopin és Bartók zongoraszámok, valamint az iskola énekkarának szereplése - Tarnóczy-né Makray Éva vezetésével - emelte az ünnepi hangulatot. Köszöntőt mondott és az alkotóművész tevékenységét értékelte dr. Szij Rezső művészettörténész. A 60 eredeti alkotás mellett, Reich Károly által illusztrált 40 könyv is szerepelt a kiállításon.

Ezzel egyidőben a 7/3-as gyermekkönyvtárban is volt kiállítás több mint 20 Reich-reprodukcióból és 20 könyvből, amit szintén egy hétig láthattak az olvasók.

Reich Károly 1942 őszén kezdte meg tanulmányait az iparművészeti iskolán, Haranghy Jenőnél. Két évvel később, katonai szolgálata miatt meg kellett szakítania tanulmányait, 1945-ben ismét jelentkezett az iskolában, amely az átszervezés révén, már mint főiskola fogadta a tehetséges fiatalembert. Tanulmányait 1948-ban fejezte be. Ugyanebben az évben az Athenaeum Könyvkiadónak dolgozott, de csakhamar a többi kiadó is egyre gyakrabban látta el megbízásokkal.

A ceruzarajzon, a metszeten át az akvarellig sokféle technikával dolgozott; mégis munkásságának nagy része két műfaj terüle-

tére, az illusztráció és a szabadon választott témájú grafikai lapokra oszlik.

A közel 300 általa illusztrált könyv közül néhányat említünk: Petőfi: Arany Lacinak; Arany László: Magyar népmesék; Bálint Ágnes: Labdarózsa; Komros István: Ali csacsi és a többiek; Móra Ferenc: A

kékszemű; A nagyhatalmu sündisznócska; Az ember feje nem füge; Osvát Erzsébet: A kismanó sapkája. Készít t Donászy Magda, Gazdag Erzsi, Móricz Zsigmond, Weöres Sándor, Zelk Zoltán meséihez, verseihez is illusztrációkat.

A felnőtteknek szóló könyveknek is hoszsza sora van, ezekből is néhányat: A Sir Gawain és a zöld lovag; a Nagyvilág című elbeszélő gyűjtemény; az Életünk című antológia; Füst Milán: Boldogtalanok, Két dráma; Arany János: Toldi; az Énekek éneke; és az elmúlt hetekben megjelent Goethe-illusztrációi.

Tollrajzai a művészet magasabb szépségebe kalauzolják a nézőt, melyekben egyszerű tisztaság, világosság érezhető. Közvetlen, ugyanakkor szabad, nagyvonalu, igen precíz, varázssosan könnyed valamennyi alkotása.

Egyike azoknak a művészeknek, akinél biztosan érezzük, hogy grafikáinál semmi-vel sem tartja alacsonyabb rendűnek az illusztrációit. A vidám rózsaszín, zöld, sár-

ga, kék színeket nem a divat diktálja, hanem saját művészete, mely töretlenül ivel fölfelé, fegyelmezett, maga teremtette világában, szabadon forrongó fantáziájában.

Kiegyensúlyozott művész: tud örülni a természet szépségének: a fáknak, a jóillatú virágoknak, a daloló madaraknak, állatainak, amelyeket szelid tájba helyez lapjain. Az embernek és a természetnek harmonikus együttélését láthatjuk, hamvas, üde játékosságban; egy elképzelt reichi szép világot. Művészete a "Dunántul lágy szépségeiben fogant ekloga."

1950-ben állított ki először, s azóta számtalan kiállításon gyönyörködhettek a nézők alkotásaiban.

Kétszeres Munkácsy-díjas /1954, 1955/, Kossuth-díjas /1963/, Érdemes művész /1972/.

Olyan művészt köszöntöttünk e kiállításon, akinél a szépség kifejezése nem csupán a külső szépségből fakad, hanem egy tisztalelkű művész belső sugárzásából.

Fenyves Mária

JÓZSEFVÁROSI GYERMEKKÖNYVHÉT

Tíz esztendeje annak, hogy minden év május utolsó hetében megrendezésre kerül a Józsefvárosi Gyermekkönyvhét.

Ekkor a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár két gyermekkönyvtára, a 44-es és 9-es és a Kreutz Róbert Uttörőház közösen mozgósítja az iskolákat és fogadja a különböző rendezvényeken, író-olvasó találkozókra a gyerekeket. Az idén csatlakozott a rendezők sorához a Gutenberg Művelődési Otthon is.

A könyvhét május 24-én Csernai Zoltán író, a tudományos-fantasztikus irodalomról tartott előadásával kezdődött. Csernai Zoltán az Uttörőházban közel száz pajtásnak rövid áttekintést adott a sci-fi történetéről, majd megvitatták a Bermuda háromszög rejtélyét, hogy léteznek-e a valóságban is lézerfegyverek, és ki látott már UFÓ-t. Sok kérdés hangzott el a fantasztikus filmekkel - pl. A csillagok háborúja, a Harmadik típusú találkozásokkal - kapcsolatban is.

A második nap vendége a 44-es könyvtárban Lengyel Dénes író volt. Régi ismerősként, örömmel fogadták a gyerekek és tanárok egyaránt, hiszen jól ismerik mondafeldolgozásait, melyeket a tananyag kiegészítése és színesebbé tételére egyaránt felhasználnak.

Május 26-án az Uttörőházban a Horváth-Benedek duó "Citera, Gitera, Nyissz, Nyassz, Nyussz" című zenés műsorát mutatta be sok mókával és játékkal. Weöres Sándor, Tamkó Sirató Károly, Milne stb. megzenésített gyermekverseit adták elő és tanították a gyerekeknek. Mindenkit aktivizáltak, ki tapsolt,

ki dobolt vagy különféle csörgő hangszerrel vált közreműködővé.

Május 27-én Székely Miklós karnagy emlékezett meg Kodály Zoltánról születésének 100. évfordulója alkalmából. Itt a résztvevők száma kevesebb volt, de az érdeklődésük annál nagyobb. Székely Miklós remek pedagógiai érzékeléssel foglalkozott hallgatóival és beszélt olyan komoly kérdésekről, mint Kodály zenei módszere, a népdalgyűjtés stb. - és mint karnagy valóságos hangszerként játszott a legtokéletebb hangszeren - a gyerekek hangjával.

Május 28-án a Gutenberg Művelődési Otthonban Bálint Ágnes "A szeleburdi család" írója mesélt kis olvasóinak. Persze a kérdések itt sem maradtak el, megkérdezték: hogy szereplői képzelte vagy valóságos alakok-e? Ugy is faggatták mint a televízió munkatársát, a TV-Maci, a Mazsola, a Frakk sorozat alkotóját, - Hogy hogyan találta ki? - Ki rajzolta szereplőit? - Lesz-e folytatása? stb.

Szombaton 9-12 óráig a bábkeszítés tudományával ismerkedhettek a Gutenberg Művelődési Otthonban az érdeklődők.

A könyvhét 31-én az Asztalos János Parkban szervezett könyvadásal fejeződött be.

Ugy érezzük, valamennyi program jól sikerült, mert az a célkitűzésünk, hogy a szórakoztatás és az érdeklődés felkeltése mellett az új ismeretszerzést elősegítsük, teljesült. Megérte a fáradságot!

Szatmáry Imréné

KÖZMŰVELŐDÉSI KÖNYVTÁRÚGY FRANCIAORSZÁGBAN

Franciaország szocialista kormánya a gazdasági és a társadalmi élet számos területén igyekszik felmérni azt, mit is örökölt az előző elnököktől és kormányoktól. Ebből az 1981 júliusában készített jelentésből állított össze összefoglalót Jean-Jacques Gibert, a FKP hetilapja, a Révolution ez évi 112. /április 23-29./ számában. /32-33. l./ A cikkben is közölt összehasonlító statisztikák - Anglia: 13 ezer könyvtár, 123 millió könyvvel, NDK: 17760 könyvtár, 39 millió könyvvel és Franciaország: 1816 könyvtár, 48 millió könyvvel. A lélekszámmal is összevetett aránypárosítások már jobban érzékeltetik Franciaország lemaradását: Anglia minden egyes állampolgára 10,5 könyvet, az NDK lakói 5,1 könyvet, a franciák 1,5 könyvet kölcsönöznek évente.

A közkönyvtárak fejlődése lényegében 1945-től, a Könyvtári és nyilvános olvasási igazgatóság /Direction des bibliothèques et de la lecture publique/ megalakításától számítható. De komolyabb fejlődés a 60-as évek végétől számítható, amikor a Pompidou elnök kormányzata vette a kezébe az ügyet. 1969-től 1977-ig a települések a könyvtárakra szánt beruházási költségeket megháromszorozták és a fenntartási költségeket a duplájukra emelték. A forgalmi statisztikák is az igények növekedését regisztrálták, a kölcsönzők száma 914 ezerről 2 300 000-re, a népesség nem egészen 5 %-áról a 10 % fölé emelkedett. A gyermekkönyvtári látogatók száma ezen belül elérte a 860 ezret. Ma a 14 éven aluli kölcsönzők az összes kölcsönző 1/3-át alkotják. 1977-ben 12,5 millió kölcsönözhető könyv volt, 42 %-kal több, mint 1969-ben.

1974-től - akkor lett elnök Giscard - a könyvtárak összterülete állandóan csökken. 381 olyan 10-20 ezer közötti lélekszámú városa van az országnak, ahol nincs városi könyvtár. A költségvetés csak a szükségletek 20-40 %-ának a fedezésére elegendő /nemzetközi mérce szerint állapították ezt meg/. Az elmaradottság, az alulfelszereltség Nord - Pas-de-Calais ipari körzetében - flamandok által lakott vidék - és Languedoc - Roussillon, illetve Provence-Alpes - Cote d'Azur, a francia Dél, Occitánia nemzetiségi területein és az ugyancsak nemzetiségi Korszikán a legsúlyosabb. Ezeken a vidékeken a gazdasági elmaradottság mellé a kulturális is csatlakozott, bár erről nem szoktak beszélni.

A municipiumok kezelésében lévő /középségi-városi/ könyvtárak rendszerének értelmes fejlesztéséhez meg kellene építeni 1

millió 400 ezer m² új férőhelyet és minden 10 ezres, vagy annál nagyobb településen egy legalább 3000 kötetes könyvtárat kellene létesíteni. Szükség lenne a szervezet szakmai továbbképzésére, de mindenekelőtt legalább kétszer annyi kellene belőlük.

A kisebb települések, aprófalvak, tanyák kiszolgálása külön gondot okoz. 1945-ben ezek ellátására hozták létre a központi kölcsönzőkönyvtárakat /BCP - bibliothèques centrales a prêts/. Ezek nem települési, municipiumi könyvtárak, hanem területi feladatokat ellátó elosztó, ellátókönyvtárak. Tápraktáraiból szállítják a könyveket a bibliobuszok, innen hozzák-viszik a községházán, iskolákban, kórházakban elhelyezett letéti könyvtárak köteteit. Vonzáskörzetükben él 31 millió lakos, a városi lakosság 58 %-át látják el. 76 ilyen elosztókönyvtára van Franciaországnak, 17 megye kimaradt a rendszerből és 4,6 millió francia semmiféle könyvtári ellátásban nem részesül. Az ellátókönyvtárakban kb. 100 ezer kötet van, ebből 25 % felnőtt-ismetterjesztő, 30 % felnőtt szépirodalmi és 45 % gyermek- és ifjúsági könyv. Az elosztókönyvtárakkal bíró megyék ellátottságának mértéke is változó: Aisne megyében 418 000 lakosra, Pas-de-Calais-ban 87 750-re jut egy bibliobusz. 36 000 lakosra jut egy hivatásos könyvtáros. Lakosonként 1,15 frank jut könyvtári költségekre, 2,75 lakosra jut egy könyv és 121 951 lakosra egy bibliobusz. Ennek a könyvtári rendszernek a továbbfejlesztéséhez rövid távon a jelentés összeállítója a következőket tartja fontosnak: Egyelőre kísérleti jelleggel, megyei hatáskörrel és a jelenleginél átgondoltabb feladatokkal felruházni egy-két ilyen BCP-t; a tizenhét "kimaradt" megyében is létesíteni kell ilyen könyvtárakat; 90 000 m²-rel növelni a rosszabbul felszerelt ellátó könyvtárakat.

Egy harmadik fontos könyvtártípusra is kitér a jelentés nyomán a cikkíró; az üzemi bizottsági könyvtárakra /Bibliothèques des comités d'entreprise, CE/. Ezek az eddigi hivatalos statisztikában nem fordultak elő és ezt azzal magyarázza a cikkíró, hogy létrehozásuk ellen a munkáltatók kézzel-lábbal tiltakoztak. Az alapítás deklarált szándéka "a munkások és parasztok könyvhöz juttatása, hogy a színvonalas művek segítsék társadalmi egyenjogúságuk elérését". A múlt évben a Peugeot autógyár igazgatója nem engedte be a bibliobusz a gyár területére, a Creusot-Loire művek igazgatója pedig a munkások számára nehezen elérhető helyre költöztette a könyvtárat.

Az üzemi bizottsági könyvtárak száma kb. 3000, a gyárak dolgozóira jutó könyvtári költség 12,44 frank - a municipiumi könyvtárakban 2,54 frank, az elosztókönyvtáraknál - mint már említettük, 1,15 frank. Az üzemi könyvtárak nagyon népszerűek. A könyvtáraknál a kötetek száma eltérő; a blain-i Saviem-nél 1490 könyv van, a Peugeot-Montbéliard-nál 40 000. Előbbinél dolgozónként 1,2 könyv ez, utóbbinál 3,2. A dolgozók 20 %-a látogatja rendszeresen az üzemi könyvtárakat. Ennek a könyvtár típusnak a fejlesztése a CGT szerint a következőkre volna szükség: A bértömegből a könyvtárra szánt pénzalapokat növelni kell; a könyvtárakat mindenhol a lehető legjobb helyen

kell elhelyezni; az üzemi könyvtári rendszert ki kell terjeszteni a szolgáltató és az államosított ágazatokra is; a biblioszok szabad mozgását biztosítani kell az üzemek területén; főállású könyvtárosi állásokat kell létesíteni és a szakszervezeti könyvtári aktivisták képzését is biztosítani kell.

A jelentés külön elemzi még az egyetemi és az iskolai könyvtárak helyzetét és a Francia Könyvtárosok Egyesülete /Association des Bibliothécaires Françaises, ABF/ felmérése alapján foglalkozik a személyi feltételek, a képzés gondjaival és egyéb kérdésekkel.

- gerbner -

KÖNYVTÁRI FOSZLÁNYOK...

Hatvan év körüli férfi, kezében Mailer: Meztelenek és holtak-ja. - Tessék mondani, ez csábító cím, vagy tényleg erről szól? Nem merem hazavinni, nehogy a feleségem meglassa, miket olvasok.

*

Egy fiatalember már egy hete lázasan kutatott az olvasóban. Végül odajön és félénken bevallja, olyan könyvet keres, amely arról szól, hogyan kérjük meg a nő kezét. - Mióta udvarol? - kérdem.

- Öt éve.

- Hm - mondom, hogy időt nyerjek.

Gyorsan megnéztem néhány kézikönyvet, de nem lettem okosabb.

- Tudja mit, - mondom - ez referenz kérdés. Nézzen be a jövő héten; továbbítom a központnak.

*

Olvasó a visszavételnél.

- Jaj, megint olyan könyvet vittem el, ami nem tetszett. Milyen jó lenne, ha volna itt valaki, aki azt mondaná: Te marha, ezt vidd haza, ez jó!

Könyvtáros: - Tessék velem jönni a polchoz, én szívesen mondom.

*

Az olvasó visszahozza Bárány Tamás: Rákóczi zászlai című könyvét. - Ilyen "bárányos" könyvet kérek.

*

Olvasók kérték:

- A Musztafa negyven napját kérem.

- Bent vannak-e a Kopjásék?

- Édeském, megkaphatnám Kolozsváritól a Butykost? /Burok/

- Szeretném elvinni a Magyar nádobot.

- Kolozsvári Grandpirtól kérek valamit.

- Tessék mondani, bent van-e Plátontól a Vacsora?

- Moldovától Az elbitangolt légiót kérem.

*

A 613-as szakban találtuk:

"A nők másod és harmadvirágzása". Mellette: "Hagymás kerti virágok".

*

Gyerekkönyvtár polcán:

"A gólya hozza?" Mellette: "Csináld te is, pajtás!"

Közzéteszi: k.a.

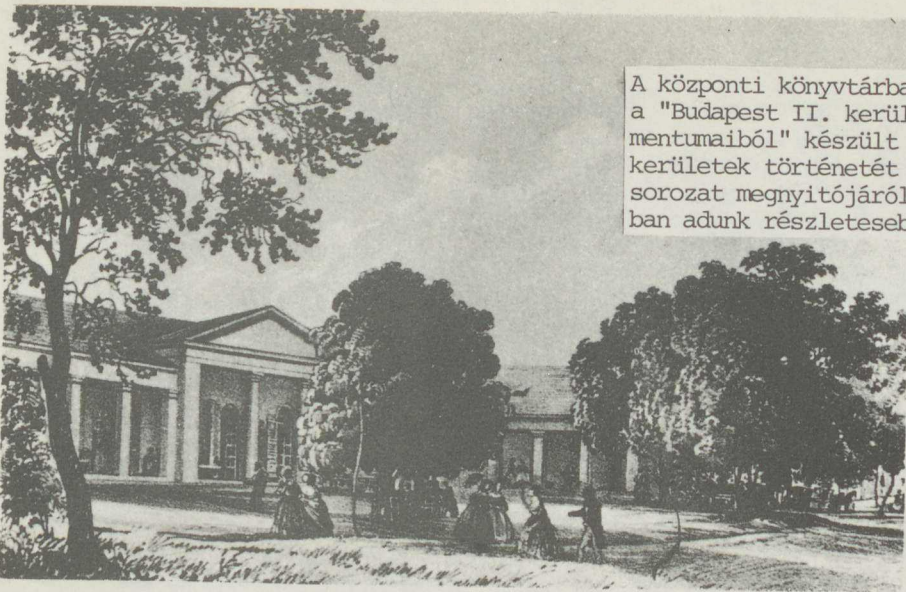
LÁTOGATÁS

Április 28-án negyven fős - szovjet könyvtárosokból álló - turistacsoport látogatta meg a központi könyvtárat.

A Művelődési Minisztérium vendégeként egyhónapos tanulmányuton hazánkban tartózkodó Eva Fricka, a Pozsonyi Városi Könyvtár egyik vezető munkatársa három napig könyvtárunkkal ismerkedett.

*

Blanka Cervinková zenei osztályvezető és Zita Lejsková kerületi módszertani könyvtáros, a Prágai Városi Könyvtár munkatársai könyvtárunk vendégeként öt napig tanulmányozták a központ munkáját, a zenei gyűjteményt, a 7-es és a 22-es könyvtárak működését. E tanulmányutra a két könyvtár közötti együttműködési szerződés keretében került sor, amelyet két munkatársunk októberben viszonz.

A központi könyvtárban június 8-án megnyílt a "Budapest II. kerületének eredeti dokumentumaiból" készült kiállítás. A fővárosi kerületek történetét bemutató kiállítás-sorozat megnyitójáról következő számunkban adunk részletesebb tudósítást.

MEGHÍVÓ

EZ TÖRTÉNT

megtékinzése, irodalmi est a Németh László Városi Könyvtárban. Mindez még emlékezetesebbé tette a hódmezővásárhelyi találkozást.

Barczy Ilona

*

AZ MKE IFJÚSÁGI SZEKCIÓJÁNAK ÜLÉSÉRŐL

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete Ifjúsági Könyvtárosok Szekciója 1982. április 7-8-án tartotta tanácskozását Hódmezővásárhelyen, a Bethlen Gimnázium könyvtárában. A nagymultu intézmény színvonalas oktatási tevékenységét szolgálja az iskolai könyvtár, az alapítástól tervszerűen gyarapított kb. 60.000 kötetnyi állományával /RMK-anyag, mult századi folyóiratok is/ és korszerű eszköztárával /videomagnó/. Tanui lehettünk egy fakultációs történelemórának, amelyen a diákok az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc nemzetiségi kérdését korabeli röpiratok, ujságok alapján dolgozták föl.

A szakmai program keretében Kamarás István és Fogarassy Miklós tartott előadást "Olvasó a labirintusban" címmel megjelent könyvük keletkezési körülményeiről, kutatómunkájuk tapasztalatairól, eredményeiről; Katsányi Sándor a könyvtárhasználati ismeretek oktatásáról és a könyvtári fakultáció kérdéseiről beszélt. Ehhez kapcsolódott Zsoldos Jánosné /nyiregyházi Krúdy Gimnázium/ beszámolója a fakultáció könyvtári következményeiről. A felvetett témákat vita követte.

A szívélyes vendéglátók egyéb programról is gondoskodtak: a Mónus-testvérek fa-zekasműhelyének meglátogatása, a Németh László Emlékház és a Tornyai János Múzeum

A GYERMEKKÖNYVTÁRAKBAN

Májusban több mint ötven általános iskolai és óvodás csoport látogatott el a gyermekkönyvtárakba és részlegekbe könyvtárbe-mutató foglalkozásra /1-es, 3-as, 3/2-es, 6-os, 12-es, 13/1-es, 21-es, 24-es, 25-ös, 25/4-es, 27-es, 32/1-es, 34-es, 48/4-es/. A könyvtárhasználat ismertetését általában zenehallgatással, mesével, játékkal kapcsolták össze a könyvtárosok.

Az elmúlt évek hagyományainak megfelelően megkezdődött a 8. osztályosok átvezetése a felnőtt könyvtárakba: az I. III., VI., X., XI., XV., XIX. kerületben több ilyen bemutatóra is sor került.

Az alsó tagozatos osztályoknak, óvodásoknak és napközis csoportoknak rendszeresen tartottak mesedélután és csoportos könyvkölcsönzést a következő könyvtárak: 1-es, 3-as, 3/1-es, 3/2-es, 25-ös, 27-es, 34/2-es, 48/4-es.

"Hogyan kell színházat nézni" címmel szerveztek érdekes foglalkozást a színházkedvelő gyerekek számára a Liszt Ferenc téri gyermekkönyvtárban. Több irodalmi téma és mű feldolgozására került sor például a kelenföldi könyvtárban. A közelmúlt irodalma és a mai magyar irodalom, József Attila költészete, Jókai Mór: A kőszívű ember fiai és Molnár Ferenc: A Pál utcai

fiuk volt műsoron. Jól sikerült "A mai magyar költők gyermekversei" című foglalkozás is.

Összefoglaló irodalom óra színhelye volt a 21/2-es könyvtár és a kistérségi 25-ös könyvtár gyermekrészlege. Ez utóbbi helyen a vers és a dallam egységével foglalkoztak. Az erzsébeti könyvtár gyermekrészlegében irodalom szakkörösök Fekete István: Vuk című könyvét vitatták meg.

Az elmúlt hónapokhoz hasonlóan ugyan csak több történelem órát és szakköri foglalkozást tartottak a gyermekkönyvtárakban. Mátyás király korával foglalkoztak például az 1-es, 21/2-es és a 32/1-es könyvtárban. A török hódoltság idejéről esett szó Kelenföldön, Őrmezőn és a Hámán Kató uti gyermekkönyvtárban. A budai várral, Budapest műemlékeivel foglalkoztak a kelenföldi gyermekrészlegben, más alkalommal ugyan csak itt kutatták, milyen volt a gyermekek élete régen.

Szivesen ismerkednek a gyerekek a különböző népszokásokkal, népi hagyományokkal. Ilyen témájú rendezvényeket tartott például a kelenföldi 3-as, a Karinthy Frigyes uti 6-os és a 34/2-es könyvtár.

A ZENEMŰ- ÉS HANGTÁRÁKBAN

A BMK és a 3-as könyvtár Svéd Sándor hanglemez klubjában a következő rendezvények voltak: "Korunk magyar zenéje", "A magyar zene története a gregoriántól Liszt Ferencig", "A XX. sz. magyar zenéje", majd itt rendezte meg a XI. kerületi Zenei Ál-

talános Iskola zeneszerzés tagozata vizsgahangversenyét. A Karinthy Frigyes uti könyvtárban ugyancsak vizsgahangversenyt tartott a kerületi zeneiskola. Más alkalommal itt zenei és képzőművészeti vetélkedőre került sor.

A 6/2-es könyvtár olvasói ellátogattak a Bartók Emlékházba. A kőbányai könyvtárban rendezték meg a kerületi Kodály köznevelődési verseny döntőjét.

A kistérségi könyvtár zenei részlegében Erkel Ferenc: Hunyadi László című operájával foglalkoztak, más alkalommal pedig "Mesealakok a zenében" címmel volt foglalkozás.

A FELNŐTT KÖNYVTÁRÁKBAN

Szinvonalas rendezvényre került sor az ünnepi Könyvhét keretében "Szerelmem a könyv" címmel a III. kerületi 21-es könyvtárban. A VII. kerületi 22-esben Rózsahegyi György grafikus munkáiból nyílt kiállítás ugyancsak a könyvhét keretében. A XI. kerületi olvasóknak Zentai Péter, a Könyvvilág szerkesztője mutatta be az ünnepi kiadványokat, előadását neves színészek illusztrálták.

Több könyvtárbemutató foglalkozás, irodalom óra és csoportos könyvtári kutatómunka színhelye volt a 3-as, 6-os, 12-es, 22-es és a 25-ös könyvtár.

Április 21-én a 6-os könyvtárban, május 12-én a 36-os könyvtárban és június 8-án a 30-as könyvtárban munkaértekezletet tartottak.

A "CIMBORA" A 3-AS KÖNYVTÁRÁBAN

Március 4-én 9 órakor 22 gyerek és közel ugyanennyi gyermekkönyvtáros gyűlt össze a könyvtárunkban, hogy Szabó Mártával, a TV gyermekosztályának szerkesztőjével találkozzék.

Mindannyian tudjuk, hogy a gyerekek mennyire megrohanják a könyvtárat egy-egy, a TV-ben említett, vagy TV-re adaptált könyv láttán. Tehát a TV ebben is "nagy hatalom".

A találkozó célja az egymás munkáját segítő lehetőségek keresése volt. Először a "Cimbora" rövidesen adásba kerülő műsorát vetítették le. Ezt követte Szabó Márta beszélgetése a gyerekekkel a látottakról és a korábbi műsorairól. Az egyik jelenlévő nyolcadikos fiú tudósítást irt az összejövetelről. Ebből idézek néhány mondatot:

"Szerintem érdekes volt ez az összejövetel, mert megismertük a Cimbora gyermekműsor készítését, lehetőségeit, bepillantást nyerhettünk jövő terveibe. Jó az, ha a gyerekek véleményét, kívánságait is mérlegelik, meghallgatják. ... A műsor megnézése után, amikor megbeszéltük,

biráltuk a műsor tartalmát, egy lány sokat vitatkozott a rendezővel, hogy érdemes-e a műsorba bevenni írókkal, költőkkel való beszélgetést. Szerinte ez unalmas. ... Szerintem nagyon is érdekes.

... Nagyon helyes a műsorvezető véleménye, hogy a gyerekeket irodalmi, történelmi művek elolvasására kell nevelni. A film nem tud bizonyos dolgokat nyújtani, amit az olvasás igen. Ez igaz fordítva is." A gyerekek úgy belemelegettek a "cimboraság" jegyében zajló, őszinte beszélgetésbe, hogy igen nehéz volt őket utjukra bocsátani még 11-kor is.

Ezután a szerkesztő és a gyerekkönyvtárosok egymás munkájának lehetőségeivel és korlátaival ismerkedtek. Természetesen az alaplehetőség adott a könyvtárainkban. Pl. a gyerekek ösztönzése az egyes műsorokhoz kapcsolódó irodalom gyűjtésére, vagy a gyerekek véleményének továbbítása a szerkesztőhöz. Ennek formáit is könnyebben találjuk meg, ha mindkét fél átgon-

dolhatja, hogy mit mikor lehet és érdemes. Pl. hogy lehet áthidalni azt a nehézséget, hogy a műsorok jóval – legalább félévvel – az adás előtt már készen állnak, s így a gyerek a munkája gyümölcsére vagy nagyon sokáig, vagy már hiába vár.

Eddig is sokat segítettek a gyermekkönyvtárak színészeknek, bábosoknak, TV-s, rádiós

rendezőknél, dramaturgoknak stb. Mindezt nem önzetlenül, hiszen tudjuk, hogy az ő munkájuk az egész országban befolyásolja a gyerekek olvasását.

Ugy gondolom, a találkozóval "intézményessé" váltak ezek az alkalmak, s talán többen és tervszerűbben élhetünk ezentúl a lehetőségekkel.

Friedrich Lajosné

DOKUMENTUM

LEVÉL JAPÁNBÓL

Japán nagy szigetei között a legészakibb Hokkaido. E sziget déli partján található Hakodate városa, ahonnan néhány hónapja posta érkezik könyvtárunkba.

Hogyan jött létre a kapcsolat e távoli város egyeteme és a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár között?

Dr. Cseh-Szombathy László, az MTA Szociológiai Intézetének igazgató helyettese, néhány éve levelet kapott egy Teiji Ohta nevű japán professzortól. Az illető megírta, hogy behatóan kíván foglalkozni Magyarországgal, mint szocialista ország szociálpolitikájával, különösen az öregek helyzete érdekli. Angol és német nyelvű szakirodalmat kért. Cseh-Szombathy doktor, központi könyvtárunk hűséges olvasója, a szociológiai dokumentációs osztály címét adta meg Teiji Ohta urnak. Így létrejött első japán kapcsolatunk, a professzort elláttuk mindazzal a szakirodalommal, illetve cikkmásolatokkal, amelyet fel tudtunk kutatni. Ugy látszik a világ túlsó oldalán meg lehetek elégedve információ szolgáltatásunkkal, mert egy szép napon Teiji ur azzal a kéréssel fordult most már személy szerint hozzám, hogy volt évfolyamtársnője szeretne valamit megtudni a magyarországi életmódról, falusi családi életről és az ebben bekövetkezett változásokról. A megadott címre elküldtem egy kis röpbibliográfiát, ebből Noriko asszony, mint alábbi leveléből kiderül, kiválasztott néhány címet. A másolatok fejében elküldte a Japanese Sociological Review öt évfolyamának angol nyelvű összefoglalóit. Mi a napokban postáztunk részére négy cikket. Hogy ez a kapcsolat meddig fog fennállni és mennyi, egyébként Magyarországon hozzáférhetetlen anyag fog bekerülni könyvtárunkba, ez a jövő titka. A kézzelfogható, leltárilag kimutatható gyarapodáson felül azonban szerintem arról az erkölcsi haszonnól sem szabad megfeledkezni, amelyet a magyar tudományos eredmé-

nyek, tágabban a magyar mindannapi valóság külföldi megismertetése jelent. Álljon itt a kicsit hibás angolsággal, de kedvesen megfogalmazott levél fordítása.

Vágh Mária

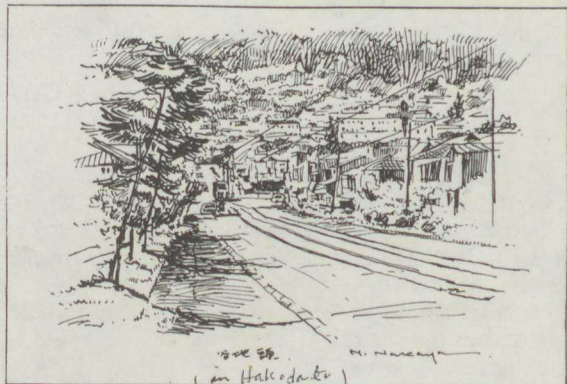
Hakodate, 1981 dec.25.

Kedves Vágh Mária asszony,

köszönöm július 21-én kelt kedves levelét. Bocsásson meg, hogy nem tudtam megírni a levelet magának ilyen sokáig. Annyi elfoglaltságom volt, hogy még levélírással sem volt időm. Nagy sietve elküldtem magának a Japán Szociológiai Szemle néhány másolatát. Mint a fentieket, külön küldöm a többi is. Egyetértek azzal a javaslatával, hogy a cserekapcsolat alapja az legyen, ahány oldal másolatot kapok, annyit küldök. Köszönöm a listát, amelyben ön nagy mennyiségű szakirodalmat sorol fel. Kérem, küldje el nekem az újabb kiadványok listáját. Örülünk, hogy kellemes kapcsolatot létesíthettünk Önökkel. Boldog új évet kívánok Önnek

Az Ön

Noriko Nakaya

PÁRTHÍREK

Május 18-án a pártvezetőség megtárgyalta Góger Róbertné tagfelvételi kérelmét, majd megvitatta a taggyűlési beszámolót.

Május 24-én a pártvezetőség megtárgyalta Szilágyi Zsuzsanna tagfelvételi kérelmét.

Május 24-én a pártvezetőség taggyűlésen számolt be a pártfegyelem helyzetéről, a beszámolót vita követte.

A taggyűlés egyhanguan fölvetette a párt tagjai sorába Góger Róbertnét és Szilágyi Zsuzsannát.

Május 26-án Hajdu István az MSZMP K.B. munkatársa előadást tartott a tudomány-politika időszerű kérdéseiről.

Junius 9-én az előbb említett előadást a könyvtár munkatársai konferenciákon vitatták meg.

Junius 10-én Sarlós István az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Hazafias Nép-

front főtitkára a Budapesti Pártbizottság és a VIII. kerületi Pártbizottság vezetőivel meglátogatta könyvtárunkat.

SZAKSZERVEZETI HÍREK

Május 22-én névadó ünnepséget tartottunk a 2. sz. Központi Házasságkötőteremben /V. Ságvári Endre tér/, melyen 10 kisgyermek és családja vett részt. Az ünnepi műsort a Familia-Rendezvényiroda állította össze.

A FSZEK dolgozói közül az alábbiak vettek részt 1982. május 12-én a véréradáson: Sánta Józsefné, Deáki Károly, Liszka Zsuzsanna, Indali György, Szabó László, Nagy Éva, Láng Endre, Nagy Marianna, Jankovics Besán Katalin, Szabó Józsefné, Reguli Ernő, Balikó Éva, Pogány Ferencné, Hajdu Józsefné, Szankszló Mihályné, Szabó Ervinné, Péter Iván Tamásné, Csernák Béláné, Dorozsmai Béláné, Hargitai Nándorné, Rieth Józsefné.

Junius 6-án az óbudai Hajógyári szigeten a KISZ szervezettel közösen gyermeknap rendezvényt szerveztünk, melyen 28 gyermek vett részt. Az ügyességi versenyeken, a különböző játékokon ajándékokat kaptak a legügyesebbek.

OKTATÁSI HÍREK

A 10 hónapos könyvtárkezelői tanfolyam záró vizsgáira 1982. június 9-10-11-én került sor. A tanfolyam résztvevőinek száma 34 fő volt: 19-en a FSZEK, 15-en más könyvtárak, intézmények munkatársai.

A megjelent 31 hallgató közül 29-en tettek eredményes vizsgát, közülük 11-en kiváló minősítéssel.

A FSZEK munkatársai közül kiváló eredményt ért el: Fogarassy Erzsébet /12-es/, Istvády Sándorné /24-es/, Láposy Ilona /12-es/, Sánta Éva /HFO/, Sólyomné Molnár Lidia /28-as/, Szilágyi Zsuzsanna /35-ös/.

Mindenkinek, aki a vizsga sikeréhez hozzájárult megköszönjük segítségét.

SZEMÉLYI HÍREK

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete ifjúsági könyvtáros szekciójának 1981 szeptemberében kiírt pályázatán /A 14 év fölötti fiatalok könyvtári ellátásával összefüggő tartalmi és módszertani kérdések elemzése és összegyűjtése/ HAVAS Judit, a bibliográfiai osztály munkatársa III. díjat nyert "A 15 évesekkel való foglalkozás a könyvtárban" című tanulmányával.

T ö r z s g á r d a

Köszöntjük azokat a munkatársakat, akik 1982-ben ünneplik 35, 30, 25, 20, 15, 10 és 5 éves törzsgárda tagságukat!

35 éves törzsgárdatag:

Erdődy Ferencné 27-es könyvtár

Szorger Károlyné 8-as könyvtár

30 éves törzsgárdatag: Jellinek Lászlóné propaganda és kapcsolatszervezési osztály, Gordon Erzsébet szerzeményezési és feldolgozó osztály, dr. Hiripi Lajosné szociológiai dokumentációs osztály, Balázs Jánosné 4-es könyvtár, Rieth Györgyné gazdasági főosztály.

25 éves törzsgárdatag: Gujgiczler Imréné személyzeti és oktatási osztály, Gáliczky Éva bibliográfiai osztály, dr. Berza László Budapest-gyűjtemény, Hargitai Nándorné HFO, Salek Ferencné raktári osztály, Mikó Zoltán propaganda és kapcsolatszervezési osztály, Trink Károlyné 34-es könyvtár, Bartha Andrásné 7-es könyvtár, Király Lászlóné.

20 éves törzsgárdatag: 15 személy

15 éves törzsgárdatag: 9 személy

10 éves törzsgárdatag: 30 személy

5 éves törzsgárdatag: 54 személy

R e n d k i v ü l i j u t a l o m

Acsai Istvánné, a műszaki osztály dolgozója 1000.-Ft, Horváth András műszaki szerkesztő /propaganda és kapcsolatszervezési osztály/ 2000.-Ft jutalomban részesültek többletmunkák elvégzéséért.

A "Barátunk a könyv és a muzeum" című pályázat feladatlapjainak összeállításáért Fasang Márta /3-as könyvtár/ és Szász Ilona /12-es könyvtár/, valamint a résztvevő gyermekek felkészítéséért 13 gyermekkönyvtáros jutalmat kapott.

A Rokkantak Nemzetközi Éve alkalmából bibliográfiát készített Friedrich Lajosné, a 3-as könyvtár munkatársa, ezért 2000.-Ft jutalmat kapott.

M e g b i z á s

Dr. Bankós Gyuláné a 2-es könyvtár vezetésére, Dobánda Attila a 48/1-es fiókkönyvtár vezetésére, Fritz Éva a 2-es könyvtár gyermekrészlegének vezetésére kapott megbízást. Kakas Istvánné a 4. sz. könyvtár vezetésére, Sántha Tiborné a Budapest-gyűjtemény feldolgozó csoport vezetésére kapott megbízást.

S z ü l e t é s

Gregus Mártának /35-ös könyvtár/ Anna nevű kislánya, Kakourou Andrejkának /44-es gyermekkönyvtár/ Sophokles nevű kisfia és Tóthné Fekete Juliannának /3-as könyvtár/ Zsófia nevű kislánya született.

A szülőknek és a kisbabáknak jó egészséget kívánunk!

